

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Кафедра облікових технологій та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. завідувача кафедри

Василь РУДНИЦЬКИЙ

« 25 » січня 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА МІНІМІЗАЦІЯ ПОДАТКОВИХ РИЗИКІВ

освітній рівень магістр

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація «Облік і оподаткування»

освітня програма «Облік у глобальному цифровому суспільстві»

Факультет Економічний факультет

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма **ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА МІНІМІЗАЦІЯ
ПОДАТКОВИХ РИЗИКІВ** для студентів

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Розробник:

Шурпенкова Руслана Казимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри облікових технологій та оподаткування

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри **облікових технологій та
оподаткування**

Протокол від «25» січня 2023 року № 6

1. Опис навчальної дисципліни
Характеристика дисципліни «ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА
МІНІМІЗАЦІЯ ПОДАТКОВИХ РИЗИКІВ»

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	Освітній рівень: магістр	Рік підготовки	
Змістових модулів –		2022-й	2023-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
		9-й	9-й
Загальна кількість годин – 180	Спеціальність: <u>071 «Облік і оподаткування»</u> (шифр і назва)	Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти : аудиторних –4 самостійної роботи студента – 17,5		32 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
			год.
	Вид контролю: (екзамен/залік)		
	екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Податкове планування та мінімізація податкових ризиків» є засвоєння студентами теоретичних знань та набуття ними практичних навиків щодо організації та методики здійснення податкового планування, формування знань і навичок стосовно обґрунтування господарських рішень із урахуванням факторів оптимізації податків та податкових ризиків.

Завдання:

1. завчасно знати розміри податків і планувати фінансові потоки;
2. порівнювати планові та фактичні податкові платежі;
3. аналізувати податкове навантаження та управляти податками.

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність до фундаментального аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів. Вміння виявляти, аналізувати і структурувати проблеми підприємства і розробляти рішення (ЗК-1). Здатність до навчання та готовність підвищувати рівень своїх знань. Здатність до самостійної роботи та самостійного приймання управлінських рішень, здатність нести відповідальність за їх реалізацію (ЗК-2).

Здатність генерувати ініціативність та дух підприємництва. Здатність до формування світогляду, розуміння принципів розвитку суспільства (ЗК-3).

Здатність обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомірність. Уміння на основі інформаційного забезпечення та комп'ютерних технологій розробляти достатню кількість альтернативних варіантів рішень (ЗК-5).

Здатність виявляти, ставити та вирішувати економічні проблеми: розробка заходів з покращення фінансово-економічного стану підприємства, підвищення ефективності роботи підприємницької, торговельної організації (ЗК-12).

Здатність генерувати нові ідеї (креативність): розробка плану фінансового забезпечення стратегії розвитку підприємства, підприємницької структури, торговельної організації (ЗК-13). Здатність приймати обґрунтовані рішення: володіння методами економічного та фінансового обґрунтування перспективних і стратегічних рішень, застосування міжнародних інструментів фондового ринку (ЗК-14).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

Здатність оцінювати галузеве конкурентне середовище підприємства, торговельної організації, біржі. Здатність аналізувати результати господарської діяльності підприємства, його підрозділів. Володіння основами економічного планування і прогнозування (ФК-2).

Здатність аналізувати, планувати та організувати підприємницьку діяльність в сучасних умовах. Здатність аналізувати існуючі й передбачати майбутні

економічні процеси у виробництві, підприємницькій структурі, торгівлі, біржовій діяльності (ФК-7). Здатність визначати стратегічну мету підприємства, окреслювати загальну стратегію його діяльності. Здатність конкретизувати стратегії підприємства у довгострокових планах, здійснювати їх функціональне узгодження і ресурсне збалансування (ФК-13). Здатність розробляти стратегію і тактику діяльності підприємства, оцінювати результати його функціонування (ФК-20).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Організація податкового планування та оцінка податкових ризиків.

Тема 1. Податкове планування у системі управління підприємством

Зміст поняття «податкове планування» та «планування податкових платежів». Мета та значення податкового планування в управлінні підприємством. Класифікація видів податкового планування залежно від таких ознак як період розробки управлінських рішень, використовувані інструменти, активність суб'єкта податкового планування. Принципи податкового планування. Організація податкового планування. Розподіл функцій та субординація працівників, що здійснюють податкове планування. Визначення рівнів податкового планування залежно від обізнаності та професійності фахівців з податкового планування. Етапи податкового планування.

Тема 2. Оцінка податкового навантаження та планування податкових платежів на майбутній період

Планування сум податкових платежів на майбутній період. Моделювання баз податків та зборів, які сплачуються підприємством, зокрема, основних з них: податку на прибуток, податку на додану вартість, акцизного збору, соціальних внесків. Оцінка ефективності податкового планування підприємства. Оцінка податкового навантаження на підприємство за допомогою абсолютних та відносних показників. Розрахунок коефіцієнта ефективності оподаткування, коефіцієнта податкоємності реалізованої продукції (робіт, послуг), податкоємності витрат підприємства, коефіцієнта оподаткування доходів, показника ефективності витрат та лімітованості витрат. Оцінка зменшення податкових платежів у порівнянні з базовим періодом за рахунок економії податкових платежів, використання податкових пільг. Оцінка ефективності діяльності служби податкового планування підприємства.

Тема 3. Вибір системи оподаткування

Порівняльна характеристика систем оподаткування запроваджених для суб'єктів підприємницької діяльності - юридичних осіб: загальна (традиційна) система оподаткування; спрощена система оподаткування. Порівняльна характеристика систем оподаткування запроваджених для фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності: загальна, спрощена

системи оподаткування, оподаткування за фіксованим податком, сплата податку на промисел. Визначення умов застосування, переліку податків, які належить сплачувати, порядку сплати ПДВ та соціальних внесків при впровадженні кожної із систем оподаткування.

Тема 4. Регулювання суми податків та оцінка податкових ризиків

Критерії податкової оптимізації: мінімум податкових платежів протягом податкового періоду; мінімум податкових платежів за весь період функціонування підприємства (проектний підхід); оптимізація показників оцінки рівня податкового навантаження на підприємство; забезпечення рівномірності формування податкових зобов'язань відповідно по наявних фінансових ресурсів (підхід виходячи з фінансових потоків); максимум фінансового результату при обмеженні максимальної суми сплачуваних податків або максимально допустимого збільшення податкових платежів на одиницю приросту фінансового результату. Загальна характеристика методів оптимізації податків: перенесення бази оподаткування (або делегування податків підприємству сателіту); метод прямого скорочення об'єкта оподаткування; метод використання облікової політики; приховування бази оподаткування; відстрочення податкових платежів; заміна відносин. Бухгалтерський облік як засіб усунення технічних проблем податкового планування. Регулювання бази оподаткування податку на прибуток. Шляхи зменшення валового доходу та збільшення валових витрат. Фіскальні умови, що визначають належність затрат підприємства до його валових витрат звітного періоду. Вплив облікової політики на планування податкового зобов'язання з податку на прибуток. Регулювання бази оподаткування ПДВ. Застосування операцій, що не підлягають оподаткуванню ПДВ. Шляхи зменшення бази оподаткування ПДВ: мінімізація податкового зобов'язання та максимізації податкового кредиту з ПДВ. Способи податкового відшкодування ПДВ. Регулювання бази оподаткування соціальних внесків, що нараховуються на фонд оплати праці. Шляхи регулювання бази оподаткування соціальних внесків. Оптимізація розміру соціальних внесків за допомогою прийому заміни відносин. Оптимізація оподаткування шляхом використання особливостей приватного підприємництва. Відстрочення податкового платежу як елемент методу податкового планування. Податкові ризики в заходах податкового планування. Зовнішні та внутрішні ризики в податковому плануванні. Порядок розрахунку ризиків та вплив на заходи податкового планування.

Змістовний модуль 2. Формування та подання податкової звітності.

Тема 5. Податкова звітність як елемент податкового планування

Податковий календар подання звітності та сплати податків. Податковий календар юридичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності, що знаходиться на традиційній та спрощеній системі оподаткування. Податковий календар фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності. Відповідальність платника податків за несвоєчасне подання звітності. Умови застосування штрафних санкцій та інших видів відповідальності.

Тема 6. Відповідальність платників податків

Види відповідальності платників податків при порушенні податкового законодавства, умови та розмір застосування, розмір покарання: податкова застава, адміністративний арешт, штрафні санкції, пеня, адміністративний штраф, кримінальна відповідальність. Відповідальність посадових осіб при порушенні податкового законодавства: адміністративна відповідальність; кримінальна відповідальність. Відповідальність та ознаки злочину ухилення від сплати податків, умови та розмір покарання.

Змістовний модуль 3. Податкове планування із застосуванням офшорних компаній.

Тема 7. Офшорні та спеціальні економічні зони як засіб оптимізації податкових платежів

Спеціальні економічні зони як засіб оптимізації податкових платежів. Поняття про спеціальні економічні зони та їх класифікація. Перелік та нормативно правове забезпечення податкових пільг, що надаються підприємствам у СЕЗ та ТПР. Податкове планування із застосуванням офшорних компаній. Поняття про офшорні зони та їх класифікація. Перелік офшорних зон Переваги офшорних компаній. Податкові наслідки операцій з нерезидентами, зареєстрованими в офшорних зонах (щодо податку на прибуток, ПДВ). Уникнення подвійного оподаткування при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовний модуль 1. Організація податкового планування та оцінка податкових ризиків												
Тема 1. Податкове планування у системі управління підприємством	17	4	2	-		19						
Тема 2. Оцінка податкового навантаження та планування податкових платежів на майбутній період	17	4	2	-		19						

Тема 3. Вибір системи оподаткування	17	4	2	-	19						
Тема 4. Регулювання суми податків та оцінка податкових ризиків	18	4	2	-	19						
Змістовний модуль 2. Формування та подання податкової звітності											
Тема 5. Податкова звітність як елемент податкового планування	17	4	2		19						
Тема 6. Відповідальність платників податків	17	4	2		19						
Змістовний модуль 3. Податкове планування із застосуванням офшорних компаній.											
Тема 7. Офшорні та спеціальні економічні зони як засіб оптимізації податкових платежів	17	8	4	-	18						
Усього годин	180	32	16	-	132						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Податкове планування у системі управління підприємством	2
2	Тема 2. Оцінка податкового навантаження та планування податкових платежів на майбутній період	2
3	Тема 3. Вибір системи оподаткування	2
5	Тема 5. Податкова звітність як елемент податкового планування	2
6	Тема 6. Відповідальність платників податків	2
7	Тема 7. Офшорні та спеціальні економічні зони як засіб оптимізації податкових платежів	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Податкове планування у системі управління підприємством	19
2	Тема 2. Оцінка податкового навантаження та планування податкових платежів на майбутній період	19
3	Тема 3. Вибір системи оподаткування	19

4	Тема 4. Регулювання суми податків та оцінка податкових ризиків	19
5	Тема 5. Податкова звітність як елемент податкового планування	19
6	Тема 6. Відповідальність платників податків	19
7	Тема 7. Офшорні та спеціальні економічні зони як засіб оптимізації податкових платежів	18
	Разом	132

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота № 1

Тема 1. Податкове планування у системі управління підприємством

На індивідуальне вивчення виносяться питання:

1. Формування податкової системи України.
2. Організація державної податкової служби та податкове адміністрування.
3. Сучасні методи адміністрування податкових платежів.

Студенти повинні опрацювати рекомендовану літературу і скласти конспект. Розв'язати завдання згідно методичних вказівок.

Література:

п.3, с.80-94; п. 4,с.8-34; п.10, с.16-25, с.34-44; п.12, с.40-65

Індивідуальна робота № 2

Тема 2. Оцінка податкового навантаження та планування податкових платежів на майбутній період

На індивідуальне вивчення виносяться питання:

1. Податкове планування господарської діяльності підприємства з метою посилення фінансової безпеки.
2. Алгоритм планування податкових платежів.

Студенти повинні опрацювати рекомендовану літературу і скласти конспект. Розв'язати завдання згідно методичних вказівок.

Література:

п. 10, с. 108 - 125

Індивідуальна робота № 3

Тема 3. Вибір системи оподаткування

На індивідуальне вивчення виносяться питання:

1. Вибір оптимального варіанту оподаткування та сплати податків
2. Загальна (традиційна) система оподаткування
3. Спрощена система оподаткування
- 4.

Студенти повинні опрацювати рекомендовану літературу і скласти конспект. Розв'язати завдання згідно методичних вказівок.

Література:

п. 7с. 64 - 70

Індивідуальна робота № 4

Тема 4. Регулювання суми податків та оцінка податкових ризиків

На індивідуальне вивчення виносяться питання:

1. Податкове планування: мінімізація оподаткування законними способами
2. Реформування оподаткування прибутку підприємств в Україні.

Студенти повинні опрацювати рекомендовану літературу і скласти конспект. Розв'язати завдання згідно методичних вказівок.

Література:

п.7, с. 79 - 96

Індивідуальна робота 5

Тема 5. Податкова звітність як елемент податкового планування

На індивідуальне вивчення виносяться питання:

Податковий календар суб'єкта підприємницької діяльності

Студенти повинні опрацювати рекомендовану літературу і скласти конспект. Розв'язати завдання згідно методичних вказівок.

Література

п.11, с.126 - 170

Індивідуальна робота № 6

Тема 6. Відповідальність платників податків

На індивідуальне вивчення виносяться питання:

1. Податкове планування та податкова оптимізація: за і проти.
2. Методи ухиляння від оподаткування та прийоми боротьби з ними.

Студенти повинні опрацювати рекомендовану літературу і скласти конспект. Розв'язати завдання згідно методичних вказівок.

Література:

п.11, с. 227 – 277

Індивідуальна робота № 7

Тема 7. Офшорні та спеціальні економічні зони як засіб оптимізації податкових платежів

На індивідуальне вивчення виносяться питання:

1. Податкове планування із застосуванням офшорних компаній
2. Особливості відображення «офшорних» операцій у податковому обліку платника податків.

Студенти повинні опрацювати рекомендовану літературу і скласти конспект. Розв'язати завдання згідно методичних вказівок.

Література:

п. 7, с. 119 – с. 136

8. Методи навчання

1. Пояснювально-ілюстративний метод.

2. Репродуктивний метод.
 3. Частково-пошуковий метод.
 4. Дослідницький метод.
 5. Проблемно-пошуковий метод.
 6. Пояснення.
 7. Інструктаж.
 8. Лекція:
 - Інформаційна лекція
 - Лекція – прес-конференція
 - Проблемна лекція
 - Лекція — візуалізація
 9. Бесіда:
 - вступна бесіда;
 - бесіда-повідомлення;
 - бесіда-повторення;
 - контрольна бесіда.
 10. Робота з підручником.
 11. Ілюстрування (воно полягає в демонструванні ілюстрованих посібників, плакатів, географічних та історичних карт, схем, рисунків на дошці, картин, фотографій, моделей та ін.).
 12. Демонстрування (показ матеріалів у динаміці, використання приладів, дослідів, технічних установок та ін.)
 13. Самостійне спостереження.
 14. Практичні методи:
 - вправи,
 - практичні роботи.
- Вправи:
- підготовчі (готують студентів до сприймання нових знань і способів їх застосування на практиці);
 - вступні (сприяють засвоєнню нового матеріалу на основі розрізнення споріднених понять і дій);
 - пробні (перші завдання на застосування щойно засвоєних знань);
 - тренувальні (сприяють формуванню навичок у стандартних умовах — за зразком, інструкцією, завданням);
 - творчі (за змістом і методами виконання наближаються до реальних життєвих ситуацій);
 - контрольні (переважно навчальні — письмові, графічні, практичні вправи).

9. Методи контролю

- Усне опитування.
- Дискусія та диспут.
- Ділова гра.
- Рольова гра.

Мозкова атака.
 Аналіз конкретних ситуацій.
 Навчальна дискусія.
 Письмове опитування.
 Тестове опитування.
 Презентації та виступи на наукових заходах.
 Презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Форми контролю результатів навчання студентів за навчальною дисципліною «Податкове планування та мінімізація податкових ризиків» та їх оцінювання

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
1. Поточний контроль:		
- тестові завдання; - практичні завдання	15×2 бали = 30	15×2 бали = 30
2. Представлення результатів науково-дослідних робіт на студентських конкурсах, конференціях тощо	до 10	до 10
3. Презентація та захист індивідуальних робіт	до 10	до 10
Всього за результатами поточного контролю:	50	50
Підсумковий контроль: екзамен	50	50
Всього:	100	100

В таблиці зазначено система оцінювання результатів виконання студентами всіх видів робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни «Податкове планування та мінімізація податкових ризиків». Виконання п.1 є обов'язковим, п.2 або п.3 – на вибір студента.

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	6	50	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FХ	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FХ і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічною радою коледжу).

11. Методичне забезпечення

1. Контрольні завдання та плани з методичними рекомендаціями для виконання практичних робіт з дисципліни.
2. Методичні рекомендації для виконання індивідуальних робіт з дисципліни.
3. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи із дисципліни.
4. Тестові завдання.

12.Рекомендована література

1. Адамик О.В. Податкове планування: Навчальний посібник. – Тернопіль: ТАНГ, 2005. – 99 с.
2. Адамик О.В. Внутрішньогосподарський контроль податкових розрахунків: організація та методика здійснення // Наука молода. Збірник наук. праць. ТНЕУ. Випуск 3. – 2005. – С. 116-121
3. Ватуля І.Д. Податки, збори і платежі [ел. ресурс] / І. Ватуля.–К.:ЦУЛ, 2011.- 325 с.
4. Власюк Н.І. Податкова система згідно Податкового кодекса України [текст] / Н. Власюк. – К.: Кондор, 2012.–428.
5. Десятнюк, О. М. Моніторинг податкових ризиків (навч.-метод. посіб. слухачів Центру підготовки магістрів) [Текст] / О. М. Десятнюк. – Тернопіль: Воля, 2003. – 168 с.
6. Гавриленко Н.В. Податкова система: посіб. / Н. Гавриленко. – К.: Кондор, 2010.–328с.

7. Завгородний В.П. Налоги и налоговый контроль в Украине. – К.: А.С.К., 2001. – 639 с. – (Экономика. Финансы. Право).
8. Загородній А. Г., Єлисеєв А. В. Податкове планування в системі фінансового менеджменту підприємства. // Фінанси України. – 2001. - №8. – с. 131-134.
9. Іванов Ю.В. Податкова система: підручник. / Ю.В. Іванов – К.: Атика, 2009. – 920 с.
10. Іванов Ю. Б. Податковий облік і звітність: підручник / Ю. Б. Іванов, В. В. Карпова, О. Є. Найденко – К. : Знання, 2010. – 710 с.
11. Іванов Ю.Б., Карпова В.В., Карпов Л.Н. Налоговое планирование: принципы, методы, инструментарий: Монография. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2006. – 272 с.
12. Карпова В. Оптимизация налоговых платежей. — Х: «Издательский дом «Фактор», 2012. — 208 с.
13. Костюк Д. Офшори в податковому законодавстві // Податки та бухгалтерський облік. – 2002. – № 99 (553). – с. 15.
14. Лобанов О. Відповідальність за несвоєчасне подання звітності // Податки та бухгалтерський облік. – 2001. – № 100 (449). – с. 42.
40. Луговець Л. Що загрожує бухгалтеру // Дебет-Кредит. – 2003. – №21, 22.
15. Лютий І.О. Податкова система: Навч. пос. рек. МОНУ / І. Лютий І.–К.:ЦУЛ, 2009.–456с.
16. Михайлюк Б. Офшор нам друг. Комітет також // Дебет-Кредит. – 2002.–№48.
17. Онисько С.М. Податкова система: підр. / [Онисько С.М., Тофан І.М., Грицина О.В]; за заг. ред. С.М. Онисько. – [4-те вид. випр. і доп.]. – Львів: «Магнолія – 2006», 2009. – 336 с.
18. Панчук А.В. Податкова система України : ОКЛ [Текст] / А. Панчук. – К.: ТОВ «Кондор», 2012. – 106 с.
19. Панасюк В.М., Ковальчук Є.К., Бобрівець С.В. Податковий облік: Навчальний посібник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 260 с.
49. Податкове планування. – Львів, ТЗОВ “Центр Бізнес-Сервіс”. – 2000-2001р
20. Податковий кодекс України: Закон України №2755-VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс] // ВВР. – 2011. – №№13-17. – ст.112 – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
21. Податковий менеджмент: Навчальний посібник / А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 312 с.
22. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 8 жовтня 2004 р. №15 «Про деякі питання застосування законодавства про відповідальність за ухилення від сплати податків, зборів та інших обов’язкових платежів» // Бухгалтерія. – 2004. – №51 (622). – С. 44-53.
23. Приги́ва Н.Ю. Податкове право: навч. посібн./ Н. Приги́ва Н. – К. : ЦУЛ, 2010.–368с.

24. Руденок О. Звітність приватного підприємця // Податки та бухгалтерський облік. – 2002. – № 27 (481). – с. 39.
25. Сідельникова Л. П. Оподаткування суб'єктів підприємництва: навч. посіб. [текст] / Л. Сідельникова. – К.: ТОВ «Кондор», 2013. – 424 с.
26. Сідельникова Л. П. Податкова система: навч. посіб. [текст] / Л. Сідельникова. – К.: ТОВ «Кондор», 2012. – 642 с.
27. Федько В. Про необхідність удосконалення податкового планування та прогнозування // Вісник податкової служби України. – 2001. – №11. – С. 7-9.

Електронні ресурси:

1. Бухгалтер 911 – портал для бухгалтера [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://buhgalter911.com>
2. [Все про бухгалтерський облік](http://www.vobu.com.ua) [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.vobu.com.ua
3. [Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](http://www.nbuv.gov.ua) [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
4. [Офіційний портал Верховної Ради України](http://www.zakon.rada.gov.ua) [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
5. Сторінка програми «Акцент-бухгалтерія» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.accent6.com/>.
6. Сторінка програми «Парус-Підприємство 7» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://parus.ua/ru/140/>.
7. Бухгалтерія для бюджетних установ та організацій «Парус» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://parus.ua/ua/182/>
8. Сторінка компанії Softinventive Lab [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.softinventive.com.ua/company/>
9. Сторінка програми «Бест Звіт Плюс» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kraft.net.ua/Reports/BestZvit/BestPlus>.
10. Сторінка компанії [Електронний ресурс] – Режим доступу: «Галактика» <http://galaktika.ua/>